

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2006. június 29. *

A C-301/04. P. sz. ügyben,

az **Európai Községek Bizottsága** (képviselik: W. Mölls és W. Wils, valamint H. Gading, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

fellebbezőnek

a Bíróság alapokmányának 56. cikke alapján 2004. július 14-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

az **SGL Carbon AG** (székhelye: Wiesbaden [Németország], képviseli: M. Klusmann Rechtsanwalt)

felperes az elsőfokú eljárásban,

* Az eljárás nyelve: német.

a **Tokai Carbon Co. Ltd** (székhelye: Tokió [Japán]),

a **Nippon Carbon Co. Ltd** (székhelye: Tokió),

a **Showa Denko KK** (székhelye: Tokió),

a **Showa Denko KK** (székhelye: Tokió)

a **GrafTech International Ltd**, korábban UCAR International Inc (székhelye: Wilmington [Amerikai Egyesült Államok]),

a **SEC Corp.** (székhelye: Amagasaki [Japán]),

a **The Carbide/Graphite Group Inc.** (székhelye: Pittsburgh [Amerikai Egyesült Államok])

felperesek az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök, R. Silva de Lapuerta (előadó), P. Kūris, G. Arestis és J. Klučka bírák,

főtanácsnok: L. A. Geelhoed,
hivatalvezető: K. Sztranc tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2005. szeptember 15-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2006. január 19-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- ¹ Az Európai Községek Bizottsága fellebbezésével az Elsőfokú Bíróságnak a T-236/01., T-239/01., T-244/01–T-246/01., T-251/01. és T-252/01. sz., Tokai Carbon és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2004. április 29-én hozott ítélete (EBHT 2004., II-1181. o.; a továbbiakban: megtámadott ítélet) rendelkező része 2. pontjának hatályon kívül helyezését kéri annyiban, amennyiben az az EK-Szerződés 81. cikke és az EGT-megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/E-1/36.490, „grafitelektrodák”-ügy) 2001. július 18-án hozott 2002/271/EK bizottsági határozattal (HL 2002. L 100., 1. o.; a továbbiakban: vitatott határozat) az SGL Carbon AG társaságra (a továbbiakban: SGL Carbon) kiszabott bírságot 69 114 000 EUR-ra csökkenti.

Jogi háttér

A 17. rendelet

- ² A Szerződés [81]. és [82]. cikkének végrehajtásáról szóló, 1962. február 6-i 17. (első) tanácsi rendelet (HL 1962. L 13., 204. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 3. o., a továbbiakban: 17. rendelet) 15. cikke kimondja:

„(1) A Szerződés [85]. cikkével és a [83]. cikke alapján elfogadott rendelkezésekkel a Bizottságra ruházott feladatok teljesítése során a Bizottság a tagállamok kormányaitól és hatáskörrel rendelkező hatóságoktól, valamint a vállalkozásoktól és a vállalkozások társulásaitól beszerezhet minden szükséges információt.

(2) Ha a Bizottság információt kért egy vállalkozástól vagy vállalkozások társulásától, a kérés egy példányát egyidejűleg megküldi a vállalkozás vagy a vállalkozások társulásának székhelye szerinti tagállamnak és a hatáskörrel rendelkező hatóságának is.

(3) A Bizottság a kérésben feltünteti a kérés jogalapját és célját, valamint a 15. cikk (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott, a hamis információszolgáltatásért járó bírságot.

(4) A kért információt a vállalkozások tulajdonosai vagy képviselői és jogi személyek, gazdasági társaságok, cégek vagy jogi személyiséggel nem rendelkező társaságok esetén a törvény vagy a létesítő okirat által a képvisellel megbízott személyek adják meg.

(5) Ha a vállalkozás vagy a vállalkozások társulása a Bizottság által megszabott határidőn belül nem szolgáltatja a kért információt, vagy hiányos információt szolgáltat, a Bizottság határozattal követeli az információszolgáltatást. A határozat megjelöli a kért információt, megfelelő határidőt szab az információszolgáltatásra, és feltünteti a 15. cikk (1) bekezdésének b) pontjában és a 16. cikk (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott bírságokat, valamint a határozat Bíróság által történő felülvizsgálatának jogát.

(6) A Bizottság egyidejűleg megküldi határozata egy példányát a vállalkozás vagy a vállalkozások társulásainak székhelye szerinti tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságának.”

3 A hivatkozott rendelet 15. cikke előírja:

„(1) A Bizottság határozattal 100-tól 5000 elszámolási egységig terjedő összegű bírságot szabhat ki a vállalkozásokra vagy a vállalkozások társulásaira, ha szándékosan vagy gondatlanságból:

[...]

b) a 11. cikk (3) vagy (5) bekezdése vagy [...] szerinti kérésre helytelen információt szolgáltatnak [...]

(2) A Bizottság határozattal 1000-tól 1 000 000 elszámolási egységig terjedő, vagy annál nagyobb összegű bírságot szabhat ki a vállalkozásokra vagy a vállalkozások társulásaira, de a bírság mértéke nem haladhatja meg a jogsértésben részt vevő egyes vállalkozások megelőző éves üzleti forgalmának 10%-át, ha a vállalkozások szándékosan vagy gondatlanságból:

a) megsértik a Szerződés [81]. cikkének (1) bekezdését vagy [82]. cikkét [...]

[...]

A bírság összegének megállapításakor a jogsértés súlyát és időtartamát is figyelembe kell venni.

[...]”

A bírságkiszabási iránymutatás

- ⁴ A 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az ESZAK-Szerződés 65. cikkének (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről szóló bizottsági iránymutatás (HL 1998. C 9., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 171. o.; a továbbiakban: bírságkiszabási iránymutatás) preambulumban előírja:

„Az [...] iránymutatás által felvázolt elveknek biztosítaniuk kell, hogy a Bizottság határozatai a vállalkozások és a Bíróság előtt átláthatóak és pártatlanok legyenek,

ugyanakkor fenn kell tartaniuk a vonatkozó jogszabályok alapján a bírságok kiszabása tekintetében az összforgalom 10%-ának korlátain belül a Bizottságra ruházott mérlegelési jogkört. E mérlegelésnek azonban egységes és megkülönböztetéstől mentes, a versenyszabályok megsértésének büntetése terén kitűzött célokkal összhangban álló politikát kell követnie.

A bírság összegének meghatározásánál alkalmazandó új módszer – amelyik a súlyosbító, illetve az enyhítő körülmények figyelembevételével megfelelően növelt, illetve csökkentett alapösszegből indul ki – a következő szabályokat követi.”

Az engedékenységi közlemény

- 5 A Bizottság a kartell ügyek esetében a pénzbírságok alóli mentességről és a pénzbírságok csökkentéséről szóló, 1996. július 18-i 96/C 207/04 bizottsági közleményében (HL 1996. C 207., 4. o.; a továbbiakban: engedékenységi közlemény) meghatározta azokat a feltételeket, amelyek esetén a vizsgálat során együttműködő vállalkozásokat mentesíteni lehet a bírság megfizetése alól, illetve az egyébként rájuk kiszabandó bírságot csökkenteni lehet.

- 6 A közlemény A. pontjának (5) bekezdése:

„A vállalkozás vele való együttműködése csak egyike azon tényezőknek, amelyeket a Bizottság figyelembe vesz a bírság összegének megállapítása során [...]”

Az eljárás és a vitatott határozat alapjául szolgáló tényállás

- 7 A megtámadott ítéletben az Elsőfokú Bíróság az alábbiak szerint összegezte az előtte benyújtott kereset alapjául szolgáló tényállást:

- „1. A 2002/271/EK határozatával [...] a Bizottság megállapította, hogy számos vállalkozás vett részt az EK 81. cikk (1) bekezdése és az Európai Gazdasági Térségről szóló, 1992. május 2-i megállapodás (HL L 1., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 52. kötet, 3. o., a továbbiakban EGT-megállapodás) 53. cikkének (1) bekezdése szerinti megállapodásokban és összehangolt magatartásokban a grafitелеktróda-ágazatban.
2. A grafitелеktródákat alapvetően nyersacél elektromos íves kemencében történő termelésére használják. A nyersacél ilyen kemencében történő előállítása alapvetően újrafeldolgozási folyamat, amely során az acélhulladékot új acéllá alakítják át, ellentétben a klasszikus termelési folyamattal, amely során vasércből oxigén kohókban nyerik ki az acélt. Az elektromos kemencében kilenc, három oszlopba rendezett grafitелеktródát használnak az acélhulladék olvasztására. Figyelemmel a fúziós folyamat intenzitására, egy egység elektróda nagyjából nyolcóránként használdik el. Egy elektróda gyártási ideje körülbelül két hónap. A termelési folyamat során a grafitелеktródák semmilyen más termékkel nem helyettesíthetők.
3. A grafitелеktródák iránti kereslet közvetlen kapcsolatban áll az elektromos íves kemencében történő acélgyártással. A fő vevők az acélgyártók, akik a kereslet körülbelül 85%-át képviselik. 1998-ban a világ bruttó acéltermelése elérte a 800 millió tonnát, amelyből 280 millió tonnát elektromos íves kemencében állítottak elő [...].

[...]

5. A 80-as években a műszaki fejlesztések lehetővé tették az egy tonna acél előállításánál felhasznált elektródák mennyiségének jelentős csökkentését. Az acélipar ugyanezen időszakban jelentős átalakítási folyamaton esett át. Az elektródák iránti kereslet csökkenése az elektróda világipar átalakításához vezetett. Számos üzemet bezártak.
6. 2001-ben kilenc nyugati termelő látta el az európai piacot grafit elektródával: [...].
7. A 17. rendelet 14. cikkének (3) bekezdését alkalmazva [...] a Bizottság tisztviselői 1997. június 5-én egyidejű helyszíni vizsgálatot tartottak [egy-egy grafitgyártónál].
8. Ugyanezen a napon a Federal Bureau of Investigation (FBI) ügynökei az Egyesült Államokban számos gyártó telephelyén házkutatást tartottak. A házkutatások eredményeképpen büntetőeljárást indítottak az SGL ellen [...] kartellbűncselekmény miatt. Minden vádlott bűnösnek vallotta magát az ellenük felhozott vádakban, és vállalta a bírság megfizetését, amelyet a hatóságok az SGL esetében 135 millió amerikai dollárban (USD) [rögzítettek].
- [...]
10. A vevők egyik csoportja háromszoros kártérítés és a kamatok (*triple damages*) iránt polgári jogi eljárást indított az SGL [...] ellen az Egyesült Államokban.

11. Kanadában [...] 2000 júliusában az SGL bűnösnek vallotta magát, és vállalta 12,5 millió CAD összegű bírság megfizetését a [kanadai versenyjog] megsértése miatt. A kanadai acélgyártók 1998 júniusában polgári jogi eljárást indítottak az SGL ellen kartellbűncselekmény miatt.

12. A Bizottság 2000. január 24-én kifogásközlést küldött az érintett vállalkozásoknak. A közigazgatási eljárás 2001. július 18-án a [vitatott] határozat meghozatalával végződött, amelyben a Bizottság a felperes vállalkozások terhére rőtt, hogy az árakat világszinten rögzítették, valamint hogy a nemzeti és regionális termékpiacokat a »hazai gyártó« elve alapján felosztották: [...] az SGL [...] Európa [egy részéért felelt] [...].

13. A [vitatott] határozat szerint a kartell alapelvei az alábbiak voltak:
 - a grafitelektródák árát világszinten rögzíteni kell;

 - az egyes vállalkozások által érvényesített árra vonatkozó döntéseket kizárólag az elnök vagy az igazgatók hozhattak;

 - a »hazai gyártónak« rögzítenie kellett a »területére« vonatkozó árat, amit a többi gyártó »követett«;

- a »nem hazai piacok«, vagyis olyan piacok tekintetében, ahol nem volt jelen semmilyen »hazai« gyártó, az árakat egyhangúlag kellett rögzíteni;
- a »nem hazai« gyártók nem versenyezhettek agresszívan, és ki kellett vonulniuk mások »hazai« piacáról;
- a kapacitást nem volt szabad növelni (a japán gyártóknak csökkenteniük kellett a kapacitásukat);
- a kartellben közreműködő gyártók körén kívül tilos volt a technológia-transzfer.

14. A [vitatott] határozat ezt követően kifejti, hogy a hivatkozott alapelveket a több szinten megtartott kartelltalálkozókon, így a vezetők találkozásán, »munka«-találkozókon, az európai gyártóknak (a japán gyártók nélküli) találkozásán, a nemzeti vagy regionális találkozókon hajtották végre, amelyeket meghatározott piacoknak, valamint a vállalkozások közötti kétoldalú megállapodások megkötésének szenteltek.

[...]

16. A vitatott határozatban megállapított tényállás és jogi értékelés alapján a Bizottság bírságot szabott ki az érintett vállalkozásokra, amelynek összegét a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az ESZAK-Szerződés 65. cikkének (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről szóló

iránymutatásban [...] és a kartell ügyek esetében a pénzbírságok alóli mentességről és a pénzbírságok csökkentéséről szóló közleményben [...] szabályozott módszer szerint állapította meg [...].

17. A [vitatott] határozat rendelkező részének 3. cikke az alábbi bírságokat állapítja meg:

az SGL: 80,2 millió EUR;

[...]

18. A rendelkező rész 4. cikke arra kötelezi az érintett vállalkozásokat, hogy a [vitatott] határozat közlésétől számított három hónapon belül fizessék meg a bírságot, nemteljesítés esetén 8,04% kamatot kötelesek fizetni.”

Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás és a megtámadott ítélet

- ⁸ Az SGL Carbon és a vitatott határozat többi címzettje a hivatkozott határozat megsemmisítése iránti keresetet nyújtottak be az Elsőfokú Bírósághoz.

- 9 A megtámadott ítéletben az Elsőfokú Bíróság különösen a következőket állapította meg és mondta ki:

„[...]

2) A T-239/01. sz. SGL Carbon kontra Bizottság ügyben:

- 69 114 000 EUR-ban állapítja meg a 2002/271 határozat 3. cikkében a felperesre kiszabott bírság összegét;

- a keresetet ezt meghaladó részében elutasítja

[...]”.

- 10 A kiszabott bírság kiszámítását illetően az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 401–412. pontjában kimondta:

„401 Meg kell továbbá jegyezni, hogy a [vitatott] határozat (174) preambulumbekzdésében szerepel az alapvető ok, amely miatt a Bizottság csak 30%-kal csökkentette az SGL-re kiszabott bírságot: a Bizottság álláspontja szerint valamely vállalkozás csak akkor érdemel bírságcsökkentést, ha az általa tanúsított együttműködés »önkéntes« és a »vizsgálati hatáskör gyakorlásán kívül áll«; a Bizottság megállapította, hogy az [SGL] által szolgáltatott

információ jelentős része valójában a Bizottság hivatalos információkérésére adott válasz volt, [továbbá], hogy az SGL nyilatkozatát csak akkor lehetne az engedékenységi közlemény értelmében vett önkéntes információnyújtásnak tekinteni, ha az így adott információ szélesebb körű lett volna annál, mint amit a 11. cikk alapján kértek. Továbbá az SGL 1999. június 8-i nyilatkozatát csak azután küldte meg, hogy kézhez kapta a Bizottság által küldött emlékeztetőt, amelyben fenntartotta a jogot a 11. cikk (5) bekezdés szerinti határozat meghozatalára (a [vitatott] határozat (173) preambulumbekkezdése). A Bíróság 374/87. sz., Orkem kontra Bizottság ügyben 1989. október 18-án hozott ítéletének [EBHT 1989., 3283. o.] 27., 28. és 32–35. pontjára támaszkodva a Bizottság így nem vette figyelembe azt az információt, amit álláspontja szerint az SGL-nek mindenképpen meg kellett adnia az információkérésre, illetve arra a határozatra válaszul, amely bírsággal fenyegetve előírta a kért információ közlését.

402 Ebben az összefüggésben meg kell jegyezni, hogy nem ismerhető el a hallgatáshoz való abszolút jog, amelyre az SGL annak alátámasztására hivatkozott, hogy nem volt köteles semmilyen információkérésre válaszolni. Valójában az ilyen jog elismerése túlmenne azon, ami a vállalkozások védelemhez való jogának biztosításához szükséges, és szükségtelen korlátozást jelentene a Bizottság azon feladatának végrehajtása során, amely szerint biztosítani kell a közös piacon a versenyszabályok betartását. A hallgatáshoz való csak annyiban ismerhető el, amennyiben az érintett vállalkozást olyan válaszadásra kötelezik, amelyekkel elismerné az olyan jogsértés fennállását, amelynek bizonyítása a Bizottság feladata (az Elsőfokú Bíróság T-112/98. sz., Mannesmannröhren-Werke kontra Bizottság ügyben 2001. február 2-án hozott ítéletének [EBHT 2001., II-729. o.] 66. és 67. pontja).

403 A 17. rendelet 11. cikke hatékony érvényesülésének biztosítása érdekében ezért a Bizottság kötelezheti a vállalkozásokat arra, hogy minden számukra ismeretes, a tényekre vonatkozó információt közöljenek, és amennyiben az szükséges, bocsássák a Bizottság rendelkezésére az ezekre vonatkozó birtokukban lévő okiratokat még abban az esetben is, ha ezek felhasználhatók versenyellenes magatartás bizonyítására (lásd a fenti 402. pontban hivatkozott Mannesmannröhren-Werke kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 65. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 404 A Bizottságnak az információkérésre vonatkozó, a fenti 401. és 402. pontban hivatkozott Orkem kontra Bizottság ügyben hozott ítéletben és Mannesmannröhren-Werke kontra Bizottság ügyben hozott ítéletben elfogadott hatásköre nem sérti sem az emberi jogokról szóló európai egyezmény [az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt európai egyezmény] 6. cikkének (1) és (2) bekezdését (a Mannesmannröhren-Werke kontra Bizottság ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 75. pontja), sem az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatát.
- 405 Bár a Bíróság kimondta (az LVM-ügyben hozott, a 230. pontban hivatkozott ítéletben [a C-238/99. P., C-244/99. P., C-245/99. P., C-247/99. P., C-250/99. P – C-252/99. P. és C-254/99. P. sz., Limburgse Vinyl Maatschappij és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2002. október 15-én hozott ítéletének [EBHT 2002., I-8375. o.] 274. pontjában), hogy a fenti 401. pontban hivatkozott Orkem kontra Bizottság ügyben hozott ítéletet követően az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlata – amelyet a közösségi bíróságoknak figyelembe kell venni – továbbfejlődött a [...] Funke-ügyben hozott ítélettel, az 1996. december 17-i Saunders kontra Egyesült Királyság ügyben hozott ítélettel (Ítéletek és Határozatok Tára 1996-VI, 2044. o., 69., 71. és 76. §) és a 2001. május 3-i J.B. kontra Svájc ügyben hozott ítélettel (Ítéletek és Határozatok Tára 2001-III, 455. o., 64–71. §), a Bíróság nem változtatta meg a korábbi ítélkezési gyakorlatát az LVM-ügyben hozott, fent hivatkozott ítéletben.
- 406 Mindenesetre önmagában a Bizottság által feltett tisztán ténybeli kérdésekre való válaszadás, valamint már létező dokumentumok benyújtására vonatkozó felhívás teljesítésének kötelezettsége nem jelentheti a védelemhez való jog vagy a tisztességes eljáráshoz való jog megsértését, amelyek a versenyjog sajátos területén az emberi jogokról szóló európai egyezmény 6. cikke által biztosítottal egyenrangú védelmet biztosítanak. Semmi nem akadályozza az információkérés címzettjét abban, hogy később, a közigazgatási eljárás vagy a közösségi bíróságok előtt folyó eljárásban a védelemhez való jogának gyakorlása során bizonyítsa azt, hogy a válaszaiban foglalt tények, illetve az általa benyújtott dokumentumok más jelentéssel bírnak, mint amelyet a Bizottság azoknak tulajdonít (a fenti 402. pontban hivatkozott Mannesmannröhren-Werke kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 77. és 78. pontja).

407 Másrészt meg kell jegyezni arra vonatkozóan, hogy az SGL milyen mértékben volt köteles válaszolni az 1999. március 31-i információkérésre a fent hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében, hogy a tisztán ténybeli kérdéseken és már létező dokumentumok kérésén túl a Bizottság felhívta az SGL-t, hogy adja elő az egyes olyan találkozók esetében, amelyeken részt vett, azok tárgyát és történéseit, amennyiben a Bizottság gyanította, hogy a találkozók célja a verseny korlátozása volt. Következésképpen ez olyan információkérés volt, amely az SGL-t a közösségi versenyjog megsértésében való közreműködésének elismerésére kényszerítette volna.

408 Ugyanez vonatkozik a fenti találkozók jegyzőkönyveinek, munkairatainak és előkészítő iratainak, az azokra vonatkozó kézzel írt feljegyzéseinek, a találkozókra vonatkozó jegyzeteknek és következtetéseknek, valamint az 1992 és 1998 között végrehajtott áremelések tervezésére, megbeszélésére és végrehajtására vonatkozó dokumentumoknak benyújtására irányuló felhívásra is.

409 Mivel az SGL-nek nem kellett az 1999. március 31-i információkérés ilyen jellegű kérdéseire válaszolni, a vállalkozás részéről önkéntes együttműködésnek kell tekinteni azt, hogy mégis adott azokra vonatkozóan felvilágosítást, ami az engedelemnyeségi közlemény alapján indokolja a bírság csökkentését.

410 Ezt a következtetést nem befolyásolja a Bizottság azon érve, amely szerint a kérdéses információt nem önkéntesen szolgáltatották, hanem információkérésre válaszol. Az engedelemnyeségi közlemény D. pontja (2) bekezdésének első albekezdése nem írja elő, hogy az önkéntes magatartást a vállalkozás saját kezdeményezésére tanúsítsa, csupán olyan információ szolgáltatását írja elő, amely segíti a jogsértés fennállásának megállapítását. Másrészt a bírságnak a D. pontban megállapítottnál jelentősebb csökkentésére vonatkozó C. pont lehetővé teszi a kartellben résztvevők üzlethelyein végzett bizottsági vizsgálatot követően tanúsított együttműködés értékelését. A fentiek alapján az a

körülmény, hogy a 17. rendelet 11. cikkének (1) bekezdése szerinti információkérést küldött az SGL-nek, nem csökkentheti az e vállalkozás által az engedékenységi közlemény D. pontja (2) bekezdésének első albekezdése alapján tanúsított együttműködés jelentőségét, különösen mivel az információkérés kevésbé kényszerítő eszköz, mint a határozattal elrendelt vizsgálat.

411 Következésképpen a fenti összefüggésben a Bizottság nem értékelte az SGL által tanúsított együttműködés jelentőségét.

412 Azzal kapcsolatban, hogy a Bizottság felrója az SGL-nek az arra a kérdésre adott hiányos választ, hogy az SGL mely vállalkozásokat értesítette 1997 júniusában a Bizottság küszöbönálló vizsgálatáról, igaz, hogy az SGL 1997. július 30-i levelével csak a VAW és egy másik vállalkozás értesítését ismerte el, míg elmulasztotta jelezni azt, hogy az UCAR-t is figyelmeztette. Ugyanakkor a Bizottság maga is megállapította, hogy az SGL figyelmeztetése súlyosabbá tette a jogsértést, amely így nagyobb visszatartó erővel bíró bírság kiszabásához vezetett, és azt súlyosító körülménynek lehetett tekinteni, mivel az SGL magatartása megteremtette a kartell fenntartásához és a jogsértő hatás meghosszabbításához szükséges körülményeket. Következésképpen az SGL nem volt köteles a Bizottságot arról tájékoztatni, hogy figyelmeztetett más vállalkozásokat. Ugyanis valószínűsíthető volt, hogy ez az információ növelte volna a Bizottság által az SGL-re kiszabott bírság összegét. Így a Bizottság e pont tekintetében is tévesen értékelte az SGL magatartását azzal, hogy felrótta neki a hiányos választ.”

A felek kérelmei

11 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

- helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet a rendelkező rész 2. pontja tekintetében;

- kötelezze az SGL Carbont a költségek viselésére.

12 Az SGL Carbon kéri, hogy a Bíróság:

- utasítsa el a fellebbezést;
- kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

A szóbeli szakasz újbóli megnyitására vonatkozó kérelmekről

13 A Bíróság hivatalához 2006. február 24-én érkezett levelével az SGL kérte, hogy a Bíróság rendelje el a szóbeli szakasz újbóli megnyitását az eljárási szabályzat 61. cikke alapján.

14 Kérelme alátámasztására az SGL Carbon előadja, hogy a főtanácsnok jelen fellebbezés tárgyában ismertetett indítványa nem minden esetben idézi helyesen a felek állításait és az Elsőfokú Bíróság által tett megállapításokat. Az indítvány továbbá számos olyan érvet és feltételezést tartalmaz, amelyet a felek ez idáig nem vetettek fel írásbeli beadványaikban, és nem vitattak meg a tárgyaláson. Ez az indítvány ezért nem alkalmas az ítélet megfelelő előkészítésére, és kivételesen további észrevételek megtétele szükséges azelőtt, hogy a Bíróság véglegesen dönt az ügyben.

- 15 E tekintetben elég arra emlékeztetni, hogy sem a Bíróság alapokmánya, sem pedig eljárási szabályzata nem teszi lehetővé, hogy a felek a főtanácsnok indítványra válaszként észrevételeket tegyenek (lásd például a C-17/98. sz. Emesa Sugar-ügyben 2000. február 4-én hozott végzés [EBHT 2000., I-665. o.] 2. pontját).
- 16 Másrészt az SGL Carbon által a szóbeli szakasz újbóli megnyitásának alátámasztására előadott indok tekintetében arra kell utalni, hogy a Bíróság eljárási szabályzata 61. cikkének megfelelően a Bíróság hivatalból, a főtanácsnok javaslatára vagy a felek kérelmére is elrendelheti a szóbeli eljárás újbóli megnyitását, ha úgy véli, hogy a tényállás nincs kellően feltárva, vagy ha azt olyan érv alapján kellene eldönteni, amelyet a felek nem vitattak meg (lásd többek között a C-209/01. sz., Schilling és Fleck-Schilling ügyben 2003. november 13-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-13389. o.] 19. pontját és a C-30/02. sz., Recheio – Cash & Carry ügyben 2004. június 17-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-6051. o.] 12. pontját).
- 17 A jelen ügyben a Bíróság úgy véli, hogy a jelen fellebbezés eldöntéséhez szükséges minden ténnyel rendelkezik.
- 18 Következésképpen nem szükséges elrendelni a szóbeli szakasz újbóli megnyitását.

A fellebbezésről

- 19 A Bizottság előadja, hogy a megtámadott ítélet 401–412. pontja sérti a közösségi jogot, különösen a 17. rendelet 11. és 15. cikkének együttes olvasatát, valamint az engedékenységi közleményt. Előadja, hogy az Elsőfokú Bíróság jogban való tévedést

követett el az SGL Carbon által a Bizottság információkérésére adott válaszainak értékelésével kapcsolatban a bírság összegének csökkentésének vonatkozásában. Másrészt az Elsőfokú Bíróság ezzel kapcsolatosan megsértette az indokolási kötelezettséget a megtámadott ítélet meghozatala során. A Bizottság a kérelme alapjául szolgáló egyetlen jogalapot két részre osztja.

- 20 Az SGL Carbon előadja, hogy amint azt az Elsőfokú Bíróság megállapította, a Bizottság 1997. június 30-i információkérése, valamint az 1999. március 31-i információkérés 1–5. kérdése és a 7. kérdés második albekezdése túlmentek a Bizottság vizsgálati hatáskörén. Ezek az információkérések ugyanis ellentétesek az önvád tilalmával (*nemo tenetur se ipsum accusare*). Következésképpen az engedékenységi közlemény alapján a bírságot legalább 8%-kal csökkenteni kellett volna. Mindenesetre az Elsőfokú Bíróság ítélete nem tartalmaz mérlegelési hibát erre nézve.

Az első rész: az 1999. március 31-i információkérés

– A felek érvei

- 21 A Bizottság álláspontja szerint a megtámadott ítélet 408. és 409. pontja számos jogban való tévedést tartalmaz a 17. rendelet 11. és 15. cikkének, valamint az engedékenységi közleménynek az együttes értelmezése tekintetében. A Bizottság mindig jogosult okiratokat kérni, és az erre vonatkozó felhívás nem sérti a védelemhez való jogot.

- 22 A Bizottság hangsúlyozza, hogy az 1999. március 31-i információkérés az SGL Carbon birtokában lévő dokumentumok „benyújtására” vonatkozott, és nem voltak olyan kérdések, amelyekre „választ” várt volna. Erre tekintettel az Elsőfokú Bíróság azon megállapítása, miszerint az információkérés egyes elemei, amelyek „az SGL-t a közösségi versenyjog megsértésében való közreműködésének elismerésére kényszerítették” (a 407. pont vége), nem vonatkozhat a „létező dokumentumok benyújtására vonatkozó felhívásra” (a 408. pont eleje).
- 23 A Bizottság előadja, hogy létező dokumentumok bekérése minden esetben összeegyeztethető a védelemhez való joggal, akkor is, ha ezek segíthetik a versenyellenes magatartás fennállásának megállapítását, amint azt az Elsőfokú Bíróság kifejezetten kiemelte a megtámadott ítélet 403., 406. és 407. pontjában. Az Elsőfokú Bíróság ezért helytelenül értelmezte a Bíróság ítélkezési gyakorlatát, és ellentmondott saját következtetéseinek.
- 24 A Bizottság álláspontja szerint az Elsőfokú Bíróságnak meg kellett volna állapítania, hogy az SGL Carbon milyen mértékig teljesítette az információkérés egyes pontjait az ott hivatkozott dokumentumok benyújtásával, amit az Elsőfokú Bíróság kifejezetten vitatott. A vállalkozás 1999. június 8-i válaszából következik, hogy ez nem így történt. Ellenkezőleg, az SGL Carbon azt állította a hivatkozott válaszában, hogy a kért dokumentumok nincsenek a birtokában.
- 25 A Bizottság így arra a következtetésre jut, hogy az 1999. március 31-i információkérés vitatott elemei nem vezethetnek a bíróságnak a megítélnél nagyobb mértékű csökkentéséhez. Figyelembe vette ugyanis azt a körülményt, hogy az SGL Carbon a vitatott dokumentumok hiánya ellenére kénytelen volt a tényállás feltárásához hozzájárulni. Az egyetlen elem, amelyet nem vett figyelembe a bíróság hivatkozott csökkentésének meghatározása során, az az SGL Carbonnak a korábbi információkérésre adott válasza volt. Figyelembe vette viszont a 17. rendelet 11. cikke alapján kért tájékoztatáson túlmenő információt a bíróság összegének 30%-os csökkentése során.

- 26 A Bizottság álláspontja szerint az Elsőfokú Bíróság helytelenül állapította meg a megtámadott ítélet 409. pontjában, hogy az SGL Carbon teljesítette a fenti tényezőkre vonatkozó információkérést, és a Bizottság ezt nem vette figyelembe.
- 27 A Bizottság hozzáteszi, hogy a megtámadott ítélet az indokolási kötelezettség megsértése miatt is jogsértő. A hivatkozott ítélet 408. és 409. pontja nyilvánvalóan ellentétes az ugyanezen ítélet 403., 406. és 407. pontjával, amelyben az Elsőfokú Bíróság felsorolja a Bíróság ítélkezési gyakorlatában meghatározott feltételeket. Az Elsőfokú Bíróság továbbá nem fejtette ki azt, miként jutott egyrészt az SGL Carbon 1999. június 8-i válaszához, másrészt a vitatott határozatnak a szövege alapján arra a következtetésre, hogy a vállalkozás a Bizottság vizsgálatához olyan hozzájárulást tett, amelyet az nem vett figyelembe.
- 28 Az SGL Carbon előadja, hogy az 1999. június 8-i feljegyzésének egészét, valamint az 1997. június 30-i információkérésre adott válaszait együttműködéssel egyenértékű hozzájárulásként kellett volna értékelni, mivel nem lehet különbséget tenni a jogsértés és a tényállás kifejezett elismerése, valamint a jogsértést bizonyító okiratok benyújtása között.
- 29 Az SGL Carbon előadja, hogy az 1999. március 31-i információkérés 1–5. kérdése, valamint a 7. kérdés második alpontja nem csupán a jogsértés beismerésének kikényszerítésére irányultak, hanem arra készítették, hogy a saját jogsértését bizonyító anyagokat adjon át. A Bíróság és az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlata alapján nem volt köteles ezekre a kérdésekre válaszolni. A fenti körülményekre tekintettel azt a tényt, hogy önkéntesen rendelkezésre bocsátotta a kért információkat és bizonyítékokat, a bírság csökkentését indokoló hozzájárulásnak kellett volna tekinteni.

30 Másodlagosan – vagyis abban az esetben, ha a Bíróság nem fogadná el a hallgatáshoz való korlátlan jog fennállását – az SGL Carbon előadja, hogy az Elsőfokú Bíróság ítélete nem ellentétes a Bíróságnak az erre vonatkozó ítélkezési gyakorlatával. Valamely vállalkozást nem lehet arra kötelezni, hogy olyan jogsértést beismerő válaszokat adjon, amelynek fennállását a Bizottságnak kell bizonyítania. Ezen ítélkezési gyakorlat alapján az Elsőfokú Bíróság ítélete megalapozott, mivel az irányadó szabályok szerinti vizsgálat alkalmazásával arra a következtetésre jutott, hogy a bírság csökkentését indokoló körülménynek kell tekinteni azt, hogy az SGL Carbon az 1999. március 31-i információkérésre azon túlmenően válaszolt, mint amire köteles lett volna.

31 Az SGL Carbon előadja, hogy amennyiben a vállalkozás, amelyhez kérdéseket intéznek – anélkül, hogy erre köteles lenne –, bizonyítékként felhasználható iratokat terjeszt elő az érintett ügyben, azt az engedékenységi közlemény értelmében kezdeményezésnek kell tekinteni, amint azt az Elsőfokú Bíróság helyesen megállapította a megtámadott ítélet 409. pontjában. Az Elsőfokú Bíróság jogszerűen állapította meg, hogy az együttműködés értékelése során azt kell figyelembe venni, hogy az önkéntesen átadott információ milyen hozzáadott értéket képvisel.

32 Az SGL Carbon azt is kifejti, hogy kevésbé számít ebben a tekintetben az, hogy volt-e korábbi információkérés. Azt a kérdést kell feltenni, hogy az átadott információkat köteles volt-e felfedni, és ha igen, milyen mértékben. Amennyiben nem volt erre köteles, az információkérésre adott válasz is lehet önkéntes és így releváns az érintett vállalkozás által tanúsított együttműködés szempontjából.

– A Bíróság álláspontja

33 A fellebbezés jogalapjának első része lényegében azt a kérdést veti fel, hogy az SGL Carbon köteles volt-e a Bizottság által az 1999. március 31-i információkérésben kért dokumentumok összességét átadni, és hogy emiatt az Elsőfokú Bíróság által a megtámadott ítélet 408. és 409. pontjában erre vonatkozóan tett megállapítások jogszerűek-e.

- 34 Következésképpen azt kell eldönteni, hogy a Bizottság ezen információkérésére az SGL Carbon által adott választ önkéntes együttműködésnek vagy kötelezettség teljesítésének kell-e tekinteni.
- 35 A hivatkozott kérés tartalmát tekintve meg kell jegyezni, hogy a Bizottság egyebek közt azon találkozók tárgyára és menetére vonatkozó iratokat kért, amelyeken az SGL Carbon részt vett, továbbá a találkozók eredményére vagy az ott levont következtetésekre vonatkozó írásos anyagot. A Bizottság ezeket a dokumentumokat így határozta meg: összefoglalások, napirendek, jelenléti ívek, kézzel írt feljegyzések, munkairatok, előkészítő iratok és az áremelések végrehajtására vonatkozó iratok.
- 36 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 408. pontjában megállapította, hogy ami a vállalkozásnak a jogsértés elismerésével egyenértékű dokumentumok benyújtásának megtagadására vonatkozó jogát illeti, „ugyanaz vonatkozik a fenti találkozók jegyzőkönyveinek, munkairatainak és előkészítő iratainak, az azokra vonatkozó kézzel írt feljegyzéseinek, a találkozókra vonatkozó jegyzeteknek és következtetéseknak, valamint az 1992 és 1998 között végrehajtott áremelések tervezésére és megbeszélésére és végrehajtására vonatkozó dokumentumoknak benyújtására irányuló felhívásra”.
- 37 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 409. pontjában megállapította erre vonatkozóan, hogy az SGL Carbonnak „nem kellett az 1999. március 31-i információkérés ilyen jellegű kérdéseire válaszolni”. Ezért, arra a következtetésre jutott, hogy amennyiben a Bizottság nem kényszeríthette a kért iratok benyújtására, a vállalkozás által adott választ „önkéntes együttműködésnek” kellett volna tekinteni.
- 38 Az Elsőfokú Bíróság ezen megállapításai jogilag tévesek.

- 39 Mindenekelőtt fel kell idézni, hogy a 17. rendelet 11. cikkének (1) bekezdése alapján a ráruházott feladatok teljesítése során a Bizottság a tagállamok kormányaitól és hatáskörrel rendelkező hatóságoktól, valamint a vállalkozásoktól és a vállalkozások társulásaitól minden szükséges információt beszerezhet. Ugyanezen cikk (4) bekezdése alapján a kért információt a vállalkozások tulajdonosai vagy képviselői és jogi személyek, gazdasági társaságok, cégek vagy jogi személyiséggel nem rendelkező társaságok esetén a törvény vagy a létesítő okirat által a képviselettel megbízott személyek adják meg.
- 40 Ami a Bizottság információkérésre vonatkozó hatáskörét illeti, meg kell jegyezni – amint azt a Bíróság kiemelte az Orkem kontra Bizottság ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 27. pontjában –, hogy a 17. rendelet nem jogosítja fel a vizsgálat alatt álló vállalkozást arra, hogy bármely módon elkerülje a vizsgálatot azon az alapon, hogy annak eredménye bizonyítékkal szolgálhat a versenyszabályok megsértésére; éppen ellenkezőleg, a vállalkozás köteles aktívan együttműködni, ami arra utal, hogy köteles a Bizottság rendelkezésére bocsátani minden, a vizsgálat tárgyával kapcsolatos információt.
- 41 Ami azt kérdést illeti, hogy a fenti kötelezettség vonatkozik-e azokra az információkra is, amelyek felhasználhatók a versenyszabályok megsértésének bizonyítására az azt szolgáltató vállalkozás ellen, a Bíróság a hivatkozott ítélet 34. pontjában kimondta, hogy a 17. rendelet 11. cikke (2) és (5) bekezdésének hatékony érvényesülése érdekében a Bizottság jogosult a vállalkozást – akár határozattal – arra kötelezni, hogy minden számára ismeretes tényre vonatkozó információt közöljön vele, és szükség esetén adja át az azokra vonatkozó birtokában lévő dokumentumokat, még abban az esetben is, ha ezek később felhasználhatók az érintett vállalkozás vagy más vállalkozás ellen a versenyellenes magatartás fennállásának bizonyítására.
- 42 Ezzel ellentétben teljesen más az a helyzet, amelyben a Bizottság a vizsgálat alatt álló vállalkozástól olyan választ kíván megszerezni, amelyekkel az kénytelen lenne olyan jogsértés fennállását elismerni, amelynek bizonyítása a Bizottság feladata (lásd az Orkem kontra Bizottság ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 35. pontját).

- 43 Hozzá kell tenni, hogy a Bíróság a Limburgse Vinyl Maatschappij és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott, fent hivatkozott ítélet 274–276. pontjában megjegyezte, hogy az Orkem kontra Bizottság ügyben hozott ítéletet követően az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlata – amelyet a közösségi bíróságoknak figyelembe kell venni – továbbfejlődött. A Bíróság megállapította ugyanakkor ebben a tekintetben, hogy ezek a fejlemények nem voltak olyan jellegűek, hogy azok kétségbe vonták volna az Orkem kontra Bizottság ügyben hozott, már hivatkozott ítéletben kimondott elvi megállapításokat.
- 44 A fenti ítélkezési gyakorlatból nem vonható le az a következtetés, hogy a Bizottság vizsgálati hatásköre korlátozott lenne a vizsgálat alatt álló vállalkozás birtokában lévő dokumentumok bekérése tekintetében. Ezért az érintett vállalkozás köteles a Bizottság felhívására a vizsgálat tárgyával kapcsolatos dokumentumokat benyújtani, még abban az esetben is, ha azokat a Bizottság később felhasználhatja a jogsértés fennállásának bizonyítására.
- 45 Azt is fontos megjegyezni, hogy maga az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 405. pontjában kifejezetten idézte az Orkem kontra Bizottság ügyben hozott, már hivatkozott ítéletben megállapított elveket, továbbá azt is, hogy a Bíróság nem változtatta meg ezzel kapcsolatos korábbi ítélkezési gyakorlatát.
- 46 Az Elsőfokú Bíróság az indokolást követően arra a következtetésre jutott, hogy a Bizottság 1999. március 31-i információkérése olyan jellegű volt, amely az SGL Carbont a közösségi versenyszabályok megsértésében való részvételének elismerésére kényszerítette.
- 47 Az Elsőfokú Bíróság fenti megállapítása nem veszi figyelembe a 17. rendelet 11. cikkének a Bíróság értelmezése szerinti terjedelmét, és ezzel gyengíti a bizottsági vizsgálat alatt álló vállalkozások együttműködési kötelezettségét.

48 Ez az együttműködési kötelezettség nem teszi lehetővé a vállalkozás számára, hogy a dokumentumok benyújtását kikerülje arra hivatkozva, hogy ezzel kénytelen lenne önmaga ellen vallomást tenni.

49 Másrészt – amint azt a főtanácsnok helyesen állapította meg indítványának 67. pontjában – habár nyilvánvaló, hogy a védelemhez való jogot tiszteletben kell tartani, az érintett vállalkozás később – akár a közigazgatási eljárás, akár a közösségi bíróságok előtt folyó eljárásban – hivatkozhat arra, hogy az általa benyújtott dokumentumok más jelentéssel bírnak, mint amelyet a Bizottság tulajdonít nekik.

50 Így jogilag téves az Elsőfokú Bíróság azon megállapítása, hogy a bíróság az engedékenységi közlemény alapján való csökkentésének feltételei teljesültek.

51 Ezért a jogalap első része megalapozott.

Második rész: az 1997. június 30-i információkérés

– A felek érvei

52 A Bizottság álláspontja szerint a megtámadott ítélet 412. pontja számos jogban való tévedést tartalmaz. Az Elsőfokú Bíróság olyan álláspontot tulajdonított a Bizottságnak, amelyet az nem képviselt, továbbá nem vizsgálta meg az észrevételeiben előterjesztett érveket, ami az indokolási kötelezettség megsértésének minősül.

- 53 A Bizottság hangsúlyozza, hogy soha nem állította azt, hogy azért korlátozta az SGL Carbonnak az engedékenységi közlemény alapján nyújtott bírságcsökkentés összegét, mivel a vállalkozás nem sorolta fel az összes olyan vállalkozást, amelyet figyelmeztetett a Bizottság várható vizsgálatáról. A Bizottság azért nem nyújtott nagyobb mértékű bírságcsökkentést, mert álláspontja szerint az SGL Carbon által ténylegesen adott válasz nem haladta meg a 17. rendelet 11. cikke alapján fennálló együttműködési kötelezettségét.
- 54 A Bizottság fenntartja, hogy az általa feltett kérdések nem mentek túl a vizsgálati hatáskörén, és így a válasz sem haladta meg a 17. rendelet 11. cikke alapján fennálló kötelezettséget. Ezért nem volt indokolt a bírságot az engedékenységi közlemény alapján csökkenteni. Ezen túlmenően az a tény, hogy az SGL Carbon válasza hiányos és félrevezető volt, további indokot adott arra, hogy a Bizottság ne nyújtson bírságcsökkentést a fenti közlemény alapján.
- 55 A Bizottság álláspontja szerint az Elsőfokú Bíróság arra a további évrre sem válaszolt, amely szerint az SGL Carbon az 1997. június 30-i információkérésre adott válaszában elmulasztotta azon legfontosabb tényezők említését, amelyek végül súlyosító körülményként a bírság növeléséhez vezettek. Amint azt az Elsőfokú Bíróság maga is elismerte, csak a Bizottság vizsgálatához való hatékony hozzájárulás vezethet a bírság csökkentéséhez.
- 56 A Bizottság azt is előadja, hogy a „hozzájárulás menthető indokból való elmaradása” miatti bírságcsökkentés – amennyiben azt az Elsőfokú Bíróság elfogadta – mindenesetre összeegyeztethetetlen a 17. rendelet 15. cikkével és az engedékenységi közleménnyel. A fenti szabályok alkalmazásának elvei alapján ugyanis a bírságcsökkentés csak akkor indokolt, ha a vállalkozás magatartása lehetővé teszi a Bizottság számára a jogsértés fennállásának könnyebb megállapítását és esetlegesen a jogsértés megszüntetését.

57 A Bizottság előadja, hogy az Elsőfokú Bíróság azon megállapítása, miszerint az SGL Carbon által ténylegesen adott válasza – nevezetesen arra, hogy értesített egy másik vállalkozást a küszöbönálló vizsgálatról – tekintettel indokolt lett volna a bíróság csökkentése, sérti a 17. rendelet 15. cikkének és a 11. cikkének együttes olvasatát, valamint az engedékenységi közleményt. A Bizottság nem köteles a bíróságot kizárólag azon okból csökkenteni, hogy a vállalkozás teljesítette az információkérés, amennyiben ez utóbbi tiszteletben tartja a Bíróság ítélkezési gyakorlatában kialakított korlátokat. A jelen esetben ez a helyzet, mivel az 1997. június 30-i információkérés a tényállásra vonatkozott, és nem kényszerítette az SGL Carbont a jogsértés fennállásának elismerésére.

58 A Bizottság elismeri, hogy egy másik vállalkozás figyelmeztetése nem sérti az EK 81. cikket, és maga az Elsőfokú Bíróság is megállapította, hogy ezek az értesítések nem sértették a fenti rendelkezést. Az Elsőfokú Bíróság mindenesetre kimondta, hogy a kérdéses információ súlyosíthatta a Bizottság által az SGL Carbonra kiszabandó bírságot. A megtámadott ítélet 412. pontjában megállapította, hogy a vállalkozás nem volt köteles a Bizottságot arról tájékoztatni, hogy értesített más vállalkozásokat a küszöbönálló vizsgálatról. Az Elsőfokú Bíróság ezen megállapítása ellentétes a vonatkozó ítélkezési gyakorlat értelmével.

59 A Bizottság álláspontja szerint az a döntő kérdés, hogy a kért válasz önmagában a jogsértés fennállására vonatkozó következtetést vonja-e maga után, és ilyen módon a vállalkozás válaszadás esetén szankciónak tenné ki magát. Más gazdasági szereplő figyelmeztetése a küszöbönálló vizsgálatról önmagában nem teszi ki a vállalkozást a jogsértés vádjának, illetve szankciónak. Az az Elsőfokú Bíróság által megállapított tény, hogy a Bizottság a figyelmeztetést súlyosító körülményként vette figyelembe, semmit nem változtat ezen a következtetésen. A fenti következtetés levonásához először a Bizottságnak bizonyítania kellett a jogsértést; a figyelmeztetésre vonatkozó információ nem helyettesíti ezt a bizonyítékot.

- 60 A Bizottság másrészt fenntartja, hogy az a tény, miszerint súlyosító körülményt állapított meg, nem képezi részét a jogsértést megalapozó tényállás értékelésének, hanem a bírság összegének megállapítására vonatkozó mérlegelési jogkörének része. Másrészt az a körülmény, hogy az átadott információ hozzájárulhatott a jogsértés bizonyításához, bár tényszerű, de egyáltalán nem releváns.
- 61 A Bizottság álláspontja szerint az Elsőfokú Bíróság jogban való tévedést követett el azzal a megállapítással, hogy az SGL Carbon által adott válasz miatt – amely szerint az figyelmeztetett egy másik vállalkozást a küszöbönálló vizsgálatról – a bírság csökkentésének lett volna helye. Ez az értelmezés ellentétes a 17. rendelet 15. cikke és 11. cikke együttes olvasatával és az engedékenységi közleménnyel. Másrészt a megtámadott ítélet ellentmondásos ezzel kapcsolatban, valamint a már létező dokumentumok benyújtásával kapcsolatban is. A Bíróság ítélkezési gyakorlatára alapozva az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 402–406. pontjában felsorolta a vonatkozó feltételeket, de nem alkalmazta azokat.
- 62 Az SGL Carbon előadja, hogy az Elsőfokú Bíróság helyesen döntött úgy a megtámadott ítélet 412. pontjában, hogy a Bizottság 1997. június 30-i információkérése jogsértő volt. Az SGL Carbon ugyanis önkéntesen ismerte el, hogy figyelmeztetett bizonyos vállalkozásokat a küszöbönálló vizsgálatokról, és a Bizottságnak ezt figyelembe kellett volna vennie az együttműködés értékelése során.
- 63 E vállalkozás fenntartja, hogy a Bizottság érvelését – mint elfogadhatatlant – el kell utasítani, mivel sem a Bizottság, sem az Elsőfokú Bíróság nem állapította meg, hogy lett volna a dokumentumok megsemmisítésére vonatkozó megállapodás. A Bizottság a fellebbezés során nem hivatkozhat új tényekre.
- 64 Az SGL Carbon előadja, hogy az információkérésnek nem volt jogalapja, mivel a más vállalkozások figyelmeztetése nem tartozik az EK 81. cikk által tiltott magatartások körébe. A 17. rendelet 11. cikke által a Bizottságra ruházott jogkör nem terjed ki

olyan tényekkel kapcsolatos kérdések feltevésére, amelyek nem tartoznak a fenti rendelkezés hatálya alá. Mindenesetre feltételezve, hogy a figyelmeztetés súlyosító körülményként figyelembe vehető, az a tény, hogy azt elismerte, az együttműködés részének minősül.

- ⁶⁵ Az SGL Carbon előadja, hogy mindenesetre az Elsőfokú Bíróság helyesen állapította meg azt, hogy nem volt köteles feltárni a Bizottság számára azt a tényt, hogy figyelmeztetett más vállalkozásokat a küszöbönálló vizsgálatokkal kapcsolatban.

– A Bíróság álláspontja

- ⁶⁶ Előzetesen meg kell jegyezni, hogy a Bizottság az 1997. június 30-i információkérésben felhívta az SGL Carbont, hogy egyebek között adja meg a grafitelektródaiparban tevékenykedő azon vállalkozások nevét, amelyeket figyelmeztetett annak lehetőségéről, hogy a Bizottság vizsgálatot folytat ellenük.
- ⁶⁷ Meg kell jegyezni, hogy a Bizottság megállapította a megtámadott ítélet 412. pontjában, hogy az SGL nem volt köteles az információkérésre válaszul a Bizottságot arról tájékoztatni, hogy figyelmeztetett más vállalkozásokat, és a Bizottság nem kényszeríthette az SGL Carbont válaszadásra. Az Elsőfokú Bíróság arra a következtetésre jutott a megtámadott ítélet ugyanezen pontjában, hogy a Bizottság figyelmen kívül hagyta az SGL Carbon magatartását azzal, hogy felrótta neki a hiányos választ.
- ⁶⁸ Az Elsőfokú Bíróság ezen érvelése helytállóságának értékelése érdekében fel kell idézni, hogy a Bíróság közelmúltbeli ítélkezési gyakorlatából következik, miszerint az engedékenységi közlemény alapján való bírságcsökkentés csak az átadott információ alapján indokolt, és általánosabban, az érintett vállalkozás magatartását úgy lehet

tekinteni, hogy az a vállalkozás valódi együttműködési szándékát mutatja (lásd a C-189/02. P., C-202/02. P., C-205/02. P – C-208/02. P. és C-213/02. P. sz., Dansk Rørindustri A/S és társai kontra Európai Közösségek Bizottsága egyesített ügyekben 2005. június 28-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-5425. o.] 388–403. pontját, különösen a 395. pontot).

- 69 Amint azt a főtanácsnok az indítványának 78. pontjában kifejtette, bár az SGL Carbon nem volt köteles válaszolni a Bizottság által feltett kérdésre, hiányos és félrevezető választ adott. Következésképpen az SGL Carbon magatartását nem lehet úgy tekinteni, hogy – a Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott, már hivatkozott ítélet értelmében vett – együttműködési szándékot tükröz.
- 70 Az Elsőfokú Bíróság jogban való tévedést követett el tehát azzal, hogy megállapította, miszerint az SGL Carbon magatartásával teljesítette az engedékenységi közlemény alapján esetlegesen megadható bírságcsökkentés feltételeit. A megtámadott ítélet 412. pontja ezért jogilag téves. Következésképpen a jogalap második része megalapozott.

A megtámadott ítélet hatályon kívül helyezésének következményeiről

- 71 A Bíróság alapokmánya 61. cikkének megfelelően, ha a fellebbezés megalapozott, a Bíróság az Elsőfokú Bíróság határozatát hatályon kívül helyezi. Ha a per állása megengedi, az ügyet maga a Bíróság is érdemben eldöntheti, illetve határozathozatalra visszautalhatja az Elsőfokú Bírósághoz.
- 72 A Bíróság álláspontja szerint a jelen ügyben fennállnak az érdemi döntés meghozatalához szükséges feltételek.

- 73 Meg kell jegyezni, hogy az Elsőfokú Bíróság az engedékenységi közlemény D. pontjának (2) bekezdése alapján 10%-os további bírságcsökkentést ítelt meg az SGL Carbon javára, de azt később 8%-ra csökkentette a fenti vállalkozás magatartása miatt. Ezen 8%-os csökkentés célja az volt, hogy kompenzálja az SGL Carbont azon kérdésekre adott válaszokért, amelyek az Elsőfokú Bíróság álláspontja szerint a Bizottság hatáskörén kívül estek, és amelyeket az engedékenységi közlemény hatálya alá tartozónak ítelt.
- 74 Amint azt a főtanácsnok kifejtette indítványának 69. és 82. pontjában, a Bizottság által feltett kérdések csak kis része – nevezetesen az, hogy mi volt a célja és az eredménye az SGL Carbon és a többi vállalkozás találkozásának – ment túl azon, amelynek tekintetében válaszadásra kötelezhette a vállalkozást.
- 75 A Bíróság megállapítja, hogy ez az elem a Bizottság által kért információk ötödének felel meg.
- 76 Erre figyelemmel a Bíróság a Bizottság által megadott 30%-on túl további 4%-os csökkentést tart indokoltnak.
- 77 Ezért a bírság összegét 75,7 millió EUR-ban kell megállapítani.

A költségekről

78 Az eljárási szabályzat 122. cikkének első bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozott, és a Bíróság maga hoz a jogvita kapcsán végleges határozatot, a Bíróság határoz a költségekről. Ugyanezen szabályzat 69. cikke 2. §-ának megfelelően, amely e szabályzat 118. cikkének megfelelően alkalmazandó a fellebbezési eljárásra, a Bíróság a peresztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Az SGL Carbon AG-t, mivel a fellebbezés keretében a Bíróság elé terjesztett egyetlen jogalapját illetően peresztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a jelen eljárás költségeinek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

- 1) Az Elsőfokú Bíróságnak a T-236/01., T-239/01., T-244/01–T-246/01., T-251/01. és T-252/01. sz., Tokai Carbon és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2004. április 29-én hozott ítélete rendelkező része 2. pontjának első alpontját hatályon kívül helyezi.
- 2) Az EK-Szerződés 81. cikke és az EGT-megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/E-1/36.490, ún. „grafitelektrodák”-ügy) 2001. július 18-án hozott 2002/271/EK bizottsági határozattal az SGL Carbon AG társaságra kiszabott bírság összegét 75,7 millió EUR-ban állapítja meg.
- 3) Az SGL Carbon AG-t kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások